Západočeská univerzita v Plzni Fakulta aplikovaných věd Katedra informatiky a výpočetní techniky

Semestrální práce z KIV/FJP

Překladač navrženého jazyka Newton

Obsah

1	Čle	nové t	ýmu		1	
2	Zadání					
3	Por	ois řeše	e ní		3	
	3.1		oření AST (abstract syntax tree)		4	
	3.2	-	názení stromu			
4	Imp	olemen	ntace		6	
	4.1	Imple	ementovaná rozšířená funkčnost		6	
		4.1.1	Jednoduchá rozšíření		6	
		4.1.2	Složitější rozšíření			
	4.2	Konst	trukce programu		7	
		4.2.1	for			
		4.2.2	while			
		4.2.3	do while			
		4.2.4	repeat until		8	
		4.2.5	switch			
		4.2.6	ternární operátor			
		4.2.7	paralelní přiřazení			
	4.3	Vzoro	ové programy			
5	Záv	řěr			14	

1 Členové týmu

Jméno	Studijní číslo	Email		
Lukáš Černý	A17N0065P	luccerny@students.zcu.cz		
Štěpán Baratta	A17N0061P	BarattaStepan@gmail.com		

Odkaz na Github: xxx

2 Zadání

Cílem této semestrální práce je vytvoření překladače vlastního nebo již existujícího jazyka. Dále je nutné zvolit, pro jakou architekturu bude jazyk překládán.

Mezi základní podmínky, které jazyk musí splňovat, jsou následující konstrukce:

- definice celočíselných proměnných
- definice celočíselných konstant
- přiřazení
- základní aritmetiku a logiku (+, -, *, /, AND, OR, negace a závorky, relační operátory)
- cyklus (libovolný)
- jednoduchou podmínku (if bez else)
- definice podprogramu (procedura, funkce, metoda) a jeho volání

3 Popis řešení

Výstup programu bude posloupnost instrukcí vstupního programu. Instrukce jsou generované pro architekturu jazyka PL/0.

Seznam všech instrukcí je následující:

- LIT 0,A ulož konstantu A do zásobníku
- OPR 0,A proveď instrukci A
  - 1 unární minus
  - -2 +
  - 3 -
  - 4 *
  - 5 div celočíselné dělení (znak /)
  - 6 mod dělení modulo (znak
  - 7 odd test, zda je číslo liché
  - 8 test rovnosti (znak =)
  - − 9 test nerovnosti (znaky <>)
  - -10 <
  - 11 >=
  - -12 >

-13 <=

- LOD L,A ulož hodnotu proměnné z adr. L,A na vrchol zásobníku
- STO L,A zapiš do proměnné z adr. L,A hodnotu z vrcholu zásobníku
- CAL L,A volej proceduru A z úrovně L
- INT 0,A zvyš obsah top-registru zásobníku o hodnotu A
- JMP 0,A proveď skok na adresu A
- $\bullet$ JMC 0,A proveď skok na adresu A, je-li hodnota na vrcholu zásobníku 0
- RET 0,0 návrat z procedury (return)

3.1 Vytvoření AST (abstract syntax tree)

Program je implementován v programovacím jazyce Java. Pro vytvoření lexikálního analyzátoru a parseru je použita knihovna ANTLR. Obecný postup při vytváření překladače pomocí ANTLR obsahuje vytvoření gramatiky, která bude popisovat zvolený programovací jazyk. Obsahuje tedy lexikální a parsovací pravidla. Z nich ANTLR vytvoří lexikální analyzátor, který čte vstupní text a rozdělí ho na jednotlivé části (tokeny). Dále jsou tyto tokeny předány parseru, který vytváří abstraktní syntaktický strom a interpretuje kód.

3.2 Procházení stromu

Abstraktní syntaktický strom, který generuje ANTLR je procházen pomocí návrhového vzoru visitor, kdy jsou postupně navštěvovány jednotlivé uzly stromu. Pro každý uzel (pravidlo) je vytvořena metoda, která vykoná potřebný kód pro dané pravidlo a vygeneruje instrukce.

4 Implementace

4.1 Implementovaná rozšířená funkčnost

4.1.1 Jednoduchá rozšíření

- cykly
  - for
  - while
  - do while
  - repeat until
- datový typ boolean
- rozvětvená podmínka switch
- násobné přiřazení
- ternární operátor
- paralelní přiřazení

4.1.2 Složitější rozšíření

• parametry předávané hodnotou

• návratová hodnota podprogramu

4.2 Konstrukce programu

4.2.1 for

gramatika

```
BeginFor Identifier Assign factor Colon factor (Colon Int)?
Do
statement*
EndFor;
```

použití

```
for a = 1 : 10 : 2 do

b = b + 1;

endfor
```

4.2.2 while

gramatika

BeginWhile expression Do statement* EndWhile;

použití

```
while a < 10 \text{ do}

b = b + 1;

endwhile
```

4.2.3 do while

gramatika

Do statement* BeginWhile expression;

použití

```
do
```

```
b = b + 1; while a > 1;
```

4.2.4 repeat until

gramatika

```
Repeat statement* Until expression;
```

použití

```
\begin{array}{ccc} \text{repeat} & & \\ & b = b + 1; \\ \text{until } a < 1; \end{array}
```

4.2.5 switch

gramatika

```
\label{eq:caseStatement+} BeginSwitch \ simpleExpression \ Of \\ caseStatement+ \\ DefaultSwitch \ Colon \ statement \ EndSwitch;
```

použití

```
switch param of
    0: result = false;
    1: result = true;
    default: result = false;
endswitch
```

4.2.6 ternární operátor

gramatika

```
expression Ques expression Colon expression;
```

použití

```
bool a;
. . .
a = b < 3 ? true : false;</pre>
```

4.2.7 paralelní přiřazení

gramatika

CurlyBracketLeft Identifier (',' Identifier)* CurlyBracketRight Assign CurlyBracketLeft simpleFactor (',' simpleFactor)* CurlyBracketRight Semi;

použití

```
\{a, b, c\} = \{1, 2, 5\};
```

4.3 Vzorové programy

```
constant:
variable:
    int a;
    int i;
    int j;
    fnc int pocitej(int d)
         for i = 1 : 5 do
             for j = 1 : 5 do
                 d = d + 1;
             end for \\
        end for
        return d;
    end
main()
    a = pocitej(0);
end
```

Výstup

```
INT
                    0
                               7
1
2
          LIT
                    0
                               0
3
          STO
                    0
                               4
4
          LIT
                    0
                               0
5
          STO
                    0
                               5
6
          LIT
                    0
                               0
7
          STO
                    0
                               6
8
          JMP
                    0
                               39
9
          {\rm INT}
                    0
                               3
10
          LIT
                    0
                               1
11
          STO
                    1
                               5
12
          LOD
                    1
                               5
13
          LIT
                    0
                               5
14
          OPR
                    0
                               13
15
          JMC
                    0
                               36
```

Implementace	Vzorové programy

16	LIT	0	1
17	STO	1	6
18	LOD	1	6
19	LIT	0	5
20	OPR	0	13
21	$_{ m JMC}$	0	31
22	LOD	0	-1
23	LIT	0	1
24	OPR	0	2
25	STO	0	-1
26	LOD	1	6
27	LIT	0	1
28	OPR	0	2
29	STO	1	6
30	JMP	0	18
31	LOD	1	5
32	LIT	0	1
33	OPR	0	2
34	STO	1	5
35	JMP	0	12
36	LOD	0	-1
37	STO	1	3
38	RET	0	0
39	LIT	0	0
40	CAL	0	9
41	INT	0	-1
42	LOD	0	3
43	STO	0	4
44	RET	0	0

```
constant:
variable:
  bool a;
bool result;

fnc bool pocitej(int d)
  switch d of
        0: result = false;
        5: result = true;
        default: result = false;
  endswitch

return result;
end

main()
  a = pocitej(5);
end
```

Výstup

1	INT	0	6
2	LIT	0	0
3	STO	0	4
4	LIT	0	0
5	STO	0	5
6	JMP	0	29
7	INT	0	3
8	LOD	0	-1
9	STO	1	3
10	LOD	1	3
11	LIT	0	0
12	OPR	0	8
13	JMC	0	17
14	LIT	0	0
15	STO	1	5
16	JMP	0	26
17	LOD	1	3
18	LIT	0	5
19	OPR	0	8

Implementace				Vzorové programy		
20	JMC	0	24			
21	LIT	0	1			
22	STO	1	5			
23	JMP	0	26			
24	LIT	0	0			
25	STO	1	5			
26	LOD	1	5			
27	STO	1	3			
28	RET	0	0			
29	LIT	0	5			
30	CAL	0	7			
31	INT	0	-1			
32	LOD	0	3			
33	STO	0	4			
34	RET	0	0			

5 Závěr